

**Wytyczne w sprawie warunków i sposobu organizowania zajęć
rewalidacyjno - wychowawczych dla dzieci i młodzieży z upośledzeniem
umysłowym w stopniu głębokim
na podstawie Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej
z dnia 23 kwietnia 2013 r.**

I. Ogólna charakterystyka zajęć rewalidacyjno-wychowawczych

1. Zajęcia rewalidacyjno-wychowawcze są specyficzną formą realizacji obowiązku rocznego przygotowania szkolnego przez dzieci z upośledzeniem umysłowym stopnia głębokiego. Organizowane są dla dzieci i młodzieży w wieku od 3 do 25 lat.
2. W toku prowadzenia zajęć nie wyodrębnia się etapów edukacyjnych, wychowankowie nie podlegają przepisom oceniania, klasyfikowania i promowania, nie otrzymują świadectw, nie obowiązuje ich żadna podstawa programowa.
3. Zajęcia prowadzone są na podstawie indywidualnego programu opracowanego przez nauczyciela prowadzącego, przy współpracy ze specjalistami i rodzina współpracującymi z podopiecznym oraz wskazań zawartych w orzeczeniu o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych.
4. Celem zajęć jest:
  - Wspomaganie wszechstronnego rozwoju.
  - Rozwijanie zainteresowania otaczającą rzeczywistością.
  - Uzyskanie samodzielności i niezależności od innych osób w funkcjonowaniu w życiu społecznym na miarę indywidualnych możliwości i potrzeb wychowanków.

II. Organizacja zajęć rewalidacyjno-wychowawczych

1. Zajęcia rewalidacyjno-wychowawcze organizuje się na wniosek rodziców dziecka oraz w oparciu o orzeczenie o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych wydane przez poradnię psychologiczno-pedagogiczną.
2. Zajęcia organizuje się w formie zespołowej lub indywidualnie w zależności od orzeczenia poradni psychologiczno-pedagogicznej.
3. Czas zajęć zależy od możliwości psychofizycznych oraz indywidualnych potrzeb rewalidacyjnych uczestnika zajęć i wynosi:
  - 2 godziny dziennie na zajęciach indywidualnych (10 godzin tygodniowo)
  - 4 godziny dziennie na zajęciach zespołowych (20 godzin tygodniowo)
4. Liczba wychowanków ze sprawnością intelektualną stopnia głębokiego w zespołach rewalidacyjno-wychowawczych wynosi od 2-4 osób.
5. Jednostka zajęć rewalidacyjno-wychowawczych to 60 minut.
6. Zajęcia prowadzi nauczyciel posiadający kwalifikacje z zakresu oligofrenopedagogiki.
7. Obowiązująca dokumentacja zajęć:
  - Orzeczenie poradni psychologiczno-pedagogicznej o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych.
  - Pisemny wniosek rodziców (prawnych opiekunów) uczestnika zajęć.
  - Indywidualny program pracy z wychowankiem.
  - Dziennik zajęć rewalidacyjno-wychowawczych.
  - Zeszyt obserwacji.

III. Złożenia programowe i dokumentacja zajęć rewalidacyjno-wychowawczych

1. W zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych nie obowiązuje żadna podstawa programowa. Rozporządzenie jednak wyraźnie wytycza obszary oddziaływań pedagogicznych i terapeutycznych. Zajęcia obejmują przede wszystkim:
  - Naukę nawiązywania kontaktów w sposób odpowiedni do potrzeb i możliwości uczestnika,
  - Kształtowanie sposobu komunikowania się z otoczeniem na poziomie odpowiadającym indywidualnym możliwościom uczestnika,
  - Usprawnianie ruchowe i psychoruchowe w zakresie dużej i małej motoryki, wyrabianie orientacji w schemacie własnego ciała i orientacji przestrzennej,
  - Wdrażanie do osiągnięcia optymalnego poziomu samodzielności w podstawowych sferach życia,
  - Rozwijanie zainteresowania otoczeniem, wielozmysłowe poznawanie tego otoczenia, nauka rozumienia zachodzących w nim zjawisk, kształtowanie umiejętności funkcjonowania w otoczeniu,
  - Kształtowanie umiejętności współżycia w grupie,
  - Nauka celowego działania dostosowanego do wieku, możliwości i zainteresowań uczestnika oraz jego udział w ekspresywnej aktywności.
2. Na podstawie powyższych wytycznych nauczyciel konstruuje indywidualny program oddziaływań rewalidacyjno-wychowawczych, który zawiera:
  - Dane personalne wychowanka,
  - Diagnozę umiejętności funkcjonalnych lub krótką charakterystykę,
  - Tygodniowy harmonogram zajęć,
  - Plan wynikowy (cele, przewidywane efekty, procedury osiągnięcia celów, stan osiągnięć).
3. Tematykę zajęć, współpracę z opiekunami prawnymi, hospitacje nauczyciela oraz frekwencję należy zapisywać w dzienniku zajęć rewalidacyjno-wychowawczych.
4. Zeszyt obserwacji jest dla każdego wychowanka, gdzie odnotowuje się zmiany w zakresie różnych sfer:
  - a) Zmian w zakresie dużej motoryki (postawa, lokomocja, koordynacja ruchów),
  - b) Zmian w zakresie małej motoryki (koordynacja ruchów rąk, koordynacja wzrokowo-ruchowa, manipulacja),
  - c) Podejmowanie aktywności (niekierowanej),
  - d) Koncentracji uwagi (podczas aktywności spontanicznej, w zabawie, w zadaniu; czas koncentracji),
  - e) Współdziałania (w różnych sytuacjach; czas współdziałania),
  - f) Opanowywania nowych umiejętności (tempo, trwałość, stopień trudności),
  - g) Dominującego nastroju i emocji,
  - h) Gotowości do kontaktów (rodzaje, kierunek),
  - i) Umiejętności w zakresie samoobsługi,
  - j) Udziału w czynnościach porządkowych,
  - k) Zachowań trudnych (opis tych zachowań oraz sytuacji, w których występują, reakcje nauczyciela, zmiany w zachowaniu),
  - l) Sposobów komunikowania się,
  - m) innych istotnych zachowań.